

Tholstrup: De, som kender mig, vil nok finde det mærkeligt, at netop jeg, som ikke selv ryger, ja, endda har 7 Brødre, hvoraf ingen ryger, stiller dette Spørgsmaal, men det forhindrer jo ikke, at jeg gør mine Iagttagelser, som maaske netop i Kraft af min Afholdenhed i særlig Grad kan være objektive. Jeg har da konstateret, at der spildes en Masse Tid paa Tobak. Det meste af dette Tidsspilde sker i Forbindelse med selve Erhvervelsen af Tobak. Den Tid, Folk spilder med at ryge, vil jeg ikke blande mig i; det maa være en Privatsag og frivilligt, men det tvangsmæssige Tidsspilde, som paalægges Rygerne gennem Statsindgrebene, ønsker jeg afløst af frie Forhold. Produktionen af Cigaretter er omtrent tilstrækkelig til at dække et Normalforbrug, men der mangler netop det lille Kvantum, som kan flytte Cigaretterne væk fra Kategorien Mangelvare, et Plan, hvor de slet ikke hører hjemme. Tobaksindustrien mener, at et ekstra Valutaforbrug paa 5 Mill. Kr. eller godt 1 Kr. pr. Indbygger er tilstrækkeligt til at hæve Produktionen de ca. 10 pCt., der skal til for at kunne opvære Rationeringen. Naar man med den nuværende Ordning alligevel ikke sparer mere end højst 10 pCt., er det meningsløst at beholde alle Besværlighederne, og hvem ved, om ikke netop en Frigivelse blot vil betyde en mere hensigtsmæssig Fordeling af den samme Mængde. I Sverige, hvor Tobakken er fri, er Gennemsnitsforbruget ikke større end her. Dèr er man fri for at staa i Kø o. s. v.; herhjemme nøjes Folk ikke med at staa i Kø, men maa undertiden tage en større Omvej til deres Arbejdspladser, fordi de er indskrevet hos en Tobakshandler i en anden Bydel end dèr, hvor de fødes til daglig. Paa Grund af Rationeringen opkøber alle deres fulde Ration for ikke at gaa Glip af noget, man har Ret til, selv om man maaske er inde i en Periode med nedsat Forbrug, medens andre, især Tilflyttere og Ungdommen, er henvist til at supplere sig paa den sorte Børs til uhyrlige Overpriser.

For de unge er dette særlig galt, fordi Lommepengene ikke slaar til til disse Overpriser, hvorfor de i mange Tilfælde skaffer sig Midlerne paa illegal Vis, f. Eks. ved anden Form for Sortbørs eller direkte hemmeligt Besøg i Moderens Tallerkenrække, en Udvikling, der i sig selv er højst uheldig og ifølge Kriminalisternes Udsagn i mange Tilfælde medvirkende til en forkert Start her i Livet, blot fordi Nikotinhungeren er stærkere end Karakteren. Tobakken er samtidig det Grundlag, hvorpaa næsten al

Sortbørs hviler. De øvrige Sortbørsemner er i Forhold hertil betydningsløse og vil kun give Eksistensmuligheder for et lille Faatal af Sortbørshajer. F. Eks. vil svenske Turisters Pengesedler ikke være saa efterspurgt som nu, hvor de fleste af disse netop gaar til Cigaretkøb i Sverige. Jeg er tilbøjelig til at tro, at de sparede svenske Kroner vil være tilstrækkelige til at dække det Valutaforbrug, som opstaar i Forbindelse med den her foreslaaede Frigivelse.

Men den moralske Virkning er kun den ene Side af Sagen. Den anden Side er den, som den højtærede Handelsminister i hvert Fald fagmæssigt er mere interesseret i, nemlig den produktionsmæssige Side. Hver af Landets Rygere skal blot udføre en Produktionsindsats i Eksportens Tjeneste svarende til en enkelt Times Arbejde i hele 1948 for at skaffe Valuta til fuldstændig Frigivelse af Tobakken. Men mon ikke Fjernelsen af det Irritationsmoment, som dette daglige Tidsspilde afstedkommer, vil have en langt større, for Produktionen stimulerende Virkning, end det paastaas at selve Tobakken giver, og derved give en Produktionsforøgelse, som langt overstiger Valutaforbruget? Det vilde være en smuk Start for den nye Handelsminister fra det monopolhadende Socialdemokrati at give den frækkeste og mest utiltalende Form for Monopoludnyttelse, Sortbørsen, Dødsstødet.

Ministeren for Handel, Industri og Søfart (Krag): Det ærede Medlem Hr. Knud Tholstrup har spurgt, om jeg vil optage en Overvejelse af at frigive Importen af Tobak i et saadan Omfang, at Rationeringen af Cigaretter kan opheves. Det vil vist paa Forhaand staa ethvert Medlem af det høje Ting klart, at intet kan være mere tillokkende for en nyudnævnt Handelsminister end at kunne frigive en saa populær Vare som Cigaretter. At en saadan Handling samtidig vilde vække Glæde hos min Kollega Finansministeren, kan jo ikke gøre Tilløkkelsen mindre, selv om jeg er klar over, at det vel næppe er denne finansielle Sidevirkning, der i særlig Grad har ligget det ærede Medlem Hr. Tholstrup paa Sinde. At det imidlertid samtidig af valutamæssige Grunde vil være overordentlig vanskeligt, ja, maaske nærmest uforvarsomt, at foretage en saadan Frigivelse, vil vel ogsaa staa i hvert Fald Flertallet af dette høje Tings Medlemmer klart.

For nærmere at belyse disse valutamæssige Vanskeligheder skal jeg give nogle Oplysninger vedrørende vore Forsynings- og Valutaforhold paa dette Omraade. Før